

Széchenyi István Egyetem

Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola

Regionális gazdaságtan II.

Területi (regionális) politika

doktori szigorlat témakörei

1. A területi (regionális) politika tartalma, célja és alkotói

A területi (regionális) politika, mint részpolitika tartalmának, céljainak és azokból következő meghatározottságok bemutatása. A kapcsolata a többi részpolitikával. A területfejlesztés és a területi politika kapcsolata, a különféle közelítési módok összehasonlítása, azok értékelése. A területi politika fontosabb meghatározói, azok időbeli fejlődése (különböző fejlődési korszakokban). A részpolitikák rövid bemutatása. A kutatási témája és a területi politika kapcsolatának bemutatása.

Feldolgozandó irodalom:

- Armstrong, H., Taylor, J. (2000) *Regional Economics and Policy* (3rd edition). Blackwell, Oxford. .
- Horváth Gy. (1998) *Európai regionális politika*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.
- Faragó L. (1994) Adalékok a területfejlesztéssel kapcsolatos fogalmak vitájához. *Tér és Társadalom*, 3-4. 23-39.
- Karl, H. (2012) *Regionale Wirtschaftspolitik*. I. Bröcker, J., Fritsch, M. (hrsg) *Ökonomische Geografie*. Vahlen, München.
- Keating, M. (1998) *The New Regionalism in West Europe. Territorial Restructuring and Political Change*. Edward Elgar, Cheltenham.
- Rechnitzer J. (1998) *Területi stratégiák*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.
- Rechnitzer J., Smahó M. (2011) *Területi politika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

2. A területi részpolitikák tartalma és kapcsolata

A területi politika tartalma, a részpolitikák jellemzői, azok egymáshoz való viszonya, illetve kapcsolatuk más politikákkal. Az egyes részpolitikák tartalma, azok területi fejlesztésben történő alkalmazásuk rendszere, intézményei, eszközei. A kutatási témaköréhez kapcsolható részpolitika részletesebb kifejtése.

Feldolgozandó irodalom:

- Armstrong, H., Taylor, J. (2000) *Regional Economics and Policy* (3rd edition). Blackwell, Oxford.
- Buday-Sántha A. (2001) *Agrárpolitika – vidékpolitika. A magyar agrárgazdaság és az Európai Unió*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.
- Horváth Gy. (1998) *Európai regionális politika*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.

- Loughlin, J. (2000) Regional autonomy and state paradigm shifts in Western Europe. *Regional & Federal Studies*, 2., 10–34.
- Rechnitzer J. (1998) *Területi stratégiák*. Dialóg Campus, Budapest–Pécs.
- Rechnitzer J. (2007) A településfejlesztés tartalma és működési rendszere. Kutatásösszegző tanulmány. In Rechnitzer J. (szerk.) *Település és fejlesztés*. (Közigazgatási olvasmányok). KSZK ROP 3.1.1 Programigazgatóság, Budapest, 13–35.
- Rechnitzer J., Smahó M. (2011) *Területi politika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

3. A területi politika eszközei I. (tervezés, menedzsment)

A területi politika eszközeinek általános értékelése. A tervezés tartalma, annak módszerei, a tervezési folyamat menete, a programozás, a megvalósítás, értékelési rendszerek. A területi menedzsment jellemzői, sajátossága a többi menedzsment rendszerektől, a tevékenységi módok és formák, kapcsolatok és kommunikáció. A kutatási témához kapcsolható eszköz meghatározása és annak értelmezése.

Feldolgozandó irodalom:

- Armstrong, H., Taylor, J. (2000) *Regional Economics and Policy* (3rd edition). Blackwell, Oxford.
- Horváth M. T. (szerk) (2004) *A regionális politika közigazgatási feltételei*. Magyar közigazgatási Intézet, Budapest.
- Kocziszkó Gy. (2005) Adalékok a területfejlesztési programok hatásvizsgálatának módszeréhez. Miért nem mérjük ami mérhető? *Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek*, 2., 3–19.
- Loughlin, J. (2000) Regional autonomy and state paradigm shifts in Western Europe. *Regional & Federal Studies*, 2., 10–34.
- Piskóti I., Dankó L., Schupler H. (2002) *Régio- és településmarketing*. KJK-Ker-szöv, Budapest.
- Rechnitzer J., Lados M. (2004) *A területi stratégiáktól a monitoringig*. Dialóg Campus, Pécs–Budapest.
- Rechnitzer J., Smahó M. (2011) *Területi politika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

4. A területi politika eszközei II. (finanszírozás, intézmények)

A területi politika eszközeinek általános értékelése. A finanszírozás általános modelljének bemutatása, egyes blokk tartalmi elemeinek értelmezése, a fejlesztési hatások illusztrálása, az eredmények mérése és hatások rendszerezése. A területi politika intézményei a különféle állammodellekben. Az intézmények általános jellemzői, a különféle döntési szintek szerepe és hatása területi folyamatokra. A kutatási témához kapcsolható eszköz meghatározása és annak értelmezése. A kutatási témához

- Armstrong, H., Taylor, J. (2000) *Regional Economics and Policy* (3rd edition). Blackwell, Oxford.
- Horváth Gy. (2001) *Regionális támogatások az Európai Unióban*. Osiris, Budapest.
- Horváth M. T. (szerk) (2004) *A regionális politika közigazgatási feltételei*. Magyar közigazgatási Intézet, Budapest.
- Illés I. (2002) A területfejlesztés pénzügyi eszközei az Európai Unióban és Magyarországon. *Közgazdasági Szemle*, július–augusztus, 677–698.

- Kengyel Á. (2008) *Kohézió és finanszírozás. Az Európai Unió regionális politikája és költségvetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Kocziszkó Gy. (2005) Adalékok a területfejlesztési programok hatásvizsgálatának mód- szertanához. Miért nem mérjük ami mérhető? *Észak-magyarországi Stratégiai Füzetek*, 2., 3–19.
- Loughlin, J. (2000) Regional autonomy and state paradigm shifts in Western Europe. *Regional & Federal Studies*, 2., 10–34.
- Rechnitzer J., Lados M. (2004) *A területi stratégiáktól a monitoringig*. Dialóg Campus, Pécs–Budapest.
- Rechnitzer J., Smahó M. (2011) *Területi politika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Vigvári A. (szerk.) (2005) *Félúton. Tanulmányok a helyi önkormányzatok finanszírozási rendszerének továbbfejlesztési lehetőségeiről*. Timp, Budapest.

5. A területi politika a magyar átmenetben

A magyar területi politika rendszerének, irányainak, a különféle főbb rendszerelemeinek bemutatása az átmenet időszakában. A szereplők, az eszközök és maga a politika milyen módon reagálta le az átmenet időszakát, annak ellentmondásai miként jelentek meg, a hatásaik érvényülése napjainkban. A kutatási témához való kapcsolatra való utalások.

Feldolgozandó irodalom:

- Beluszky Pál (1993) „Tradicionális” területi hátrányok és terápia Magyarországon (1948–1992). In Kovács Katalin (szerk.) *Település, gazdaság, igazgatás a térben*. MTA RKK, Pécs, 49–64.
- Enyedi György (1996) *Regionális folyamatok Magyarországon az átmenet időszakában*. (Ember, település, régió). Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest.
- Illés Iván (2008) *Regionális gazdaságtan – területfejlesztés*. Typotex, Budapest.
- Illés Iván (2009) *Területfejlesztés Magyarországon a 20. században*. Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Miskolc.
- Rechnitzer J. (2010) Húsz év múltán – a gazdaság és társadalom térszerkezetének változásai. In Barta Györgyi–Beluszky Pál–Földi Zsuzsa–Kovács Katalin (szerk.). *A területi kutatások csomópontjai*. MTA Regionális Kutatások Központja, Pécs, 317–336.
- Rechnitzer J., Smahó M. (2011) *Területi politika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

6. A területi politika jellemzői, szakaszai az átmenettől 2010-ig

A területi politika átmenetének rövid jellemzése. A különféle jellemző szakaszainak bemutatása, azokhoz kapcsolódó fejlesztési, intézményi, finanszírozási rendszerek, azok valós hatásainak kimutatása, értékelése. A területi politika európai beágyazottsága, különbözőségei a nyugat-európai országokkal szemben. A kutatási témához való kapcsolatra való utalások.

Felhasználandó irodalom:

- Döbrönte Katalin–Vida Szabolcs (2004) A regionális politika és intézményrendszer szerepe Magyarországon. *Tér és Társadalom*, 4., 1–28.

- Finta I. (2015) Az integrált terület- és vidékfejlesztés eszközei és korlátai Magyarországon. *Tér és Társadalom*, 29 (1) 132-149.
- Illés Iván (2008) *Regionális gazdaságtan – területfejlesztés*. Typotex, Budapest.
- Illés Iván (2009) *Területfejlesztés Magyarországon a 20. században*. Miskolci Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Miskolc.
- Kovács G., Lados M. (2007) A településfejlesztés finanszírozási rendszere és pénzügyi szabályozása. In Rechnitzer János (szerk.) *Település és fejlesztés*. (Közigazgatási olvasmányok). KSZK ROP 3.1.1 Programigazgatóság, Budapest, 143–163.
- Rechnitzer J. (2010) Húsz év múltán – a gazdaság és társadalom térszerkezetének változásai. In Barta Györgyi–Beluszky Pál–Földi Zsuzsa–Kovács Katalin (szerk.). *A területi kutatások csomópontjai*. MTA Regionális Kutatások Központja, Pécs, 317–336.
- Rechnitzer J., Smahó M. (2011) *Területi politika*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Győr, 2015. augusztus.

Prof. Dr. Rechnitzer János
egyetemi tanár